

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1959-1960.

13 JULI 1960.

WETSVOORSTEL

tot aanvulling van de bepalingen
van het Burgerlijk Wetboek inzake voogdij.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De bescherming van de jeugd is het voorwerp van tal van wetsbepalingen en heel wat officiële of particuliere instellingen houden zich bezig met het lot van de minderjarigen.

Zo wordt de vrederechter door de wetten op de arbeids-overeenkomsten voor bedienden en voor arbeiders gemachtigd, op verzoek van een nabestaande of van een buur, tussenbeide te komen als de minderjarige niet behoorlijk wordt onderhouden door de bloedverwanten die het loon ontvangen.

Het toezicht op de wezen is goed georganiseerd *wat de bescherming van hun materiële belangen betreft*. De vrederechter die de familieraad voorziet heeft zeer ruime bevoegdheden op dit gebied en dat is maar goed ook.

De misdadige jeugd is het voorwerp van voortdurende zorg. Er wordt getracht de jongelieden die met de wet in aanraking zijn gekomen, te reclasseren.

Onze wetgeving moet echter worden aangevuld op een ander gebied, dat voor zekere categorieën van minderjarigen van belang is, met name het dagelijks toezicht en de opvoeding van deze kinderen, een gebied waaraan onze wetten zich weinig gelegen laten liggen. De evolutie van de moderne samenleving, samen met het feit dat het aantal echtscheidingen steeds toeneemt en dat meer en meer echtparen uit werken gaan, hebben gezinsverhoudingen in het leven geroepen die de auteurs van het Burgerlijk Wetboek niet hadden voorzien.

Dient geen onderscheid te worden gemaakt tussen de materiële en de morele belangen, tussen het toezicht op en de bewaking van de kinderen die vader of moeder verloren hebben?

De wet van 30 april 1958 maakt een einde aan de ongelijkheid die tot dan toe bestond tussen de overlevende echtgenoten, doch daarmee is de kwestie van de opvoeding nog niets verder.

De ten huize van een stiefvader of stiefmoeder grootgebrachte kinderen lijden onder deze toestand als ze de kritieke leeftijd hebben bereikt, om het even welke hoeda-

Chambre des Représentants

SESSION 1959-1960.

13 JUILLET 1960.

PROPOSITION DE LOI

complétant les dispositions du Code civil
en matière de tutelle.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La protection de l'enfance fait l'objet de nombreuses dispositions légales et pas mal d'institutions, officielles ou privées, s'occupent des moins de 21 ans.

Ainsi les lois sur le contrat de travail et d'emploi autorisent le juge de paix à intervenir, sur réquisition d'un proche parent ou d'un voisin, lorsque le mineur qui travaille n'est pas entretenu décemment par les parents touchant le salaire.

La tutelle de l'orphelin est bien organisée *au point de vue de la défense de ses intérêts matériels*. Le juge de paix président le conseil de famille, a des pouvoirs très étendus dans ce domaine, et c'est très bien ainsi.

L'enfance délinquante fait l'objet de soins attentifs. L'on tente de reclasser les jeunes qui ont eu des démêlés avec la Justice.

Mais il est nécessaire de compléter notre législation dans un domaine intéressant certaines catégories d'enfants mineurs parce qu'elle s'inquiète peu de la garde journalière, de l'éducation de ces enfants. L'évolution de la vie moderne, avec les divorces de plus en plus nombreux et les époux qui travaillent, a créé des conditions d'existence familiale que les auteurs du Code civil n'avaient pas prévues.

N'est-il pas souhaitable de faire la distinction entre les intérêts matériels et les intérêts moraux, entre la tutelle et la garde des enfants orphelins de père ou de mère?

La loi du 30 avril 1958 supprime l'inégalité entre les époux survivants, mais la question de l'éducation reste entière.

Les enfants élevés au foyer d'un beau-père ou d'une belle-mère, souffrent de cette situation, à l'âge critique, quelles que soient les qualités de ces personnes. Mais

nigheden deze personen bezitten. De overlevende echtgenoot kan opnieuw huwen met een persoon die, om morele redenen, niet geschikt is om wezen groot te brengen.

Het is niet denkbaar dat een prostituee wordt belast met de opvoeding van de (minderjarige) dochters, omdat de overlevende vader met haar is hertrouwd. Past het dat de tweede man van de overlevende moeder de kinderen uit het eerste bed grootbrengt wanneer deze man de dood van de vader heeft veroorzaakt ingevolge een verhouding met de moeder?

Rechtens komt het toezicht de overlevende echtgenoot (vader of moeder) toe. Deze kan zich echter in de morele onmogelijkheid bevinden om de kinderen op te voeden, hetzij omdat wegens zijn bezigheden de minderjarigen te veel vrijheid gelaten wordt, hetzij omdat zijn privé-leven niet voorbeeldig is.

Deze redenen kunnen niet in de wet worden opgenomen; ze moeten evenals de vermoedens, aan het oordeel van de rechter worden overgelaten. Hier dient nochtans een restrictie te worden gemaakt: deze redenen mogen niet van religieuze aard zijn.

Dit wetsvoorstel heeft ten doel de jeugdmisdadigheid te voorkomen, de kinderen — die geen schuld aan hun geboorte hebben — te beschermen tegen wat als buitensporigheden zou kunnen worden bestempeld, en hun zoveel mogelijk kansen te geven om moreel evenwichtige mannen en vrouwen te worden.

l'époux survivant peut se remarier avec un conjoint qui, pour des raisons morales, n'est pas désigné pour élever les orphelins.

Est-il souhaitable qu'une prostituée soit chargée de l'éducation de filles (mineures) parce que le père veuf l'a mariée? Est-il indiqué que le second mari de la mère veuve éduque les enfants du premier lit alors que cet homme, à la suite d'une liaison avec la mère, fut la cause de la mort du père.

L'époux survivant (père ou mère) non remarié a, de droit, la tutelle. Il peut, cependant, être dans l'impossibilité morale d'élever les enfants, soit que ses occupations laissent trop de liberté aux mineurs, soit que sa vie privée ne soit pas exemplaire.

Ces raisons ne peuvent être codifiées, elles doivent, comme les présomptions, être abandonnées aux lumières et à la prudence des magistrats. Il y a, toutefois, une restriction: ces raisons ne peuvent être d'ordre religieux.

Le but de la présente proposition de loi est de prévenir des cas de délinquance juvénile, de protéger des enfants — qui n'ont pas demandé de naître — contre ce que l'on pourrait appeler certaines exagérations en leur donnant le plus de chances possible de devenir des hommes et des femmes moralement éduqués.

H. LAHAYE.

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

Aan boek I, Titel X, van het Burgerlijk Wetboek wordt een Hoofdstuk IIbis: « Toezicht op de minderjarige kinderen » toegevoegd, met de volgende bepalingen:

Artikel 475^a. — Onverminderd het bepaalde in Hoofdstuk II hierboven kan, bij overlijden van een der echtgenoten, het toezicht op de minderjarige kinderen aan de overlevende echtgenoot worden onttrokken:

1. — indien deze echtgenoot niet hertrouwt en het, om morele redenen, gevaarlijk is hem dit toezicht toe te vertrouwen of verder te laten uitoefenen;

2. — indien de overlevende echtgenoot hertrouwt met een persoon die niet of niet langer de nodige waarborgen biedt, of die om een morele reden niet geschikt wordt geacht om de kinderen uit een ander bed op te voeden.

Artikel 475^b. — De redenen, oorzaken of gronden die krachtens het vorige artikel kunnen worden aangevoerd, worden aan het oordeel van de magistraat overgelaten. Deze redenen, oorzaken of gronden mogen evenwel niet van religieuze aard zijn.

Artikel 475^c. — Het verzoek tot ontzetting uit het recht van toezicht op de minderjarige kinderen wordt bij de Vrederechter, die de familieraad voorziet, ingediend op verzoek van:

1. — een lid van genoemde raad;
2. — een naaste bloedverwant van de kinderen, die geen lid is van genoemde raad;
3. — een derde die hiervoor een gegronde reden kan doen gelden.

PROPOSITION DE LOI

Article unique:

Il est ajouté au Livre Ier, Titre X, un Chapitre IIbis: De la garde des enfants mineurs », dont les dispositions sont les suivantes:

Article 475^a. — En cas de décès de l'un des époux et sans préjudice aux dispositions du chapitre II précédent, la garde des enfants mineurs peut être retirée à l'époux survivant:

1. — en cas de non-remariage, si pour des raisons morales, il serait dangereux de lui confier ou de lui continuer cette garde;

2. — en cas de remariage si le nouveau conjoint ne présente pas ou ne présente plus les garanties suffisantes ou si une cause morale ne le désigne pas pour élever les enfants d'un autre lit.

Article 475^b. — Les raisons, causes ou motifs qui peuvent être invoqués en vertu de l'article précédent, sont abandonnés aux lumières et à la prudence du magistrat. Toutefois, ces raisons, causes ou motifs ne peuvent être d'ordre religieux.

Article 475^c. — La demande de retrait de la garde des enfants mineurs est introduite auprès du Juge de paix, président le conseil de famille, à la requête:

1. — d'un membre de ce conseil;
2. — d'un proche parent des enfants, non membre du dit conseil;
3. — d'un tiers pouvant justifier d'une cause suffisante.

Artikel 475^a. — De Vrederechter instrueert het verzoek, wint het advies van de familieraad in, en beslist over de vraag of het toezicht op de minderjarige kinderen al dan niet aan de overlevende ouder wordt onttrokken.

Wordt deze uit het recht van toezicht ontzet, dan draagt de Vrederechter het toezicht op aan de natuurlijke of rechtspersoon of -personen die hij voor deze taak geschikt acht. Hij bepaalt de alimentatie ten laste van de overlevende ouder.

Artikel 475^b. — De beslissing van de Vrederechter wordt betekend aan partijen, die van deze beslissing bij de rechtbank van eerste aanleg in hoger beroep kunnen gaan binnen vijftien dagen na de betekening.

Artikel 475^c. — De vordering tot ontzetting uit het recht van toezicht op de minderjarige kinderen kan te allen tijde worden ingesteld tijdens de minderjarigheid. De in kracht van gewijsde gegane beslissing kan steeds worden ingetrokken ingevolge een nieuwe procedure, en met name wanneer de reden tot ontzetting niet meer aanwezig is of wanneer de aangewezen persoon zich in de onmogelijkheid bevindt zijn opdracht uit te voeren.

Artikel 475^d. — Het bepaalde in dit hoofdstuk ontnemt aan de vader of de moeder niet het recht om de kinderen te zien. Dit recht wordt in overleg met de Vrederechter geregeld.

11 juli 1960.

Article 475^a. — Le Juge de paix instruit la demande, prend avis du conseil de famille et décide de la conservation ou du retrait de la garde des enfants mineurs par le survivant des père et mère.

En cas de retrait, il confie la garde à la ou les personnes physiques ou morale qu'il juge apte à remplir cette mission. Il fixe les aliments à charge du survivant des père et mère.

Article 475^b. — La décision du juge de paix sera signifiée aux parties, lesquelles peuvent faire appel de la décision devant le Tribunal de 1re instance dans la quinzaine de la signification.

Article 475^c. — L'action en retrait de garde des enfants mineurs peut être introduite à n'importe quel moment durant la minorité. La décision coulée en force de chose jugée est toujours révocable à la suite d'une nouvelle procédure, notamment lorsque la cause du retrait n'existe plus ou si la personne désignée est dans l'impossibilité de remplir sa mission.

Article 475^d. — Les dispositions du présent chapitre ne retire pas le droit de visite au père ou à la mère. Ce droit est réglé en accord avec le juge de paix.

11 juillet 1960.

H. LAHAYE,
M. QUAGHEBEUR,
L. D'HAESELEER,
F. VAN DOORNE,
L. MARTENS.